

Јиржи Жачек САМ ПРОТИВ СЕБЕ

1. РЕЧИ

*Речи се црвене од стида
испод штампарског црнила*

*Када једном збаце узде
И копита окрену
ка нама -
то ће бити плес!*

*Дотле вуку
товар лажи
и чекају и чекају...*

*Само ускличници висе
ти Дамаклови мачеви*

2. ИЗМЕЂУ РЕЧИ

*Аделу сам волео
Скоро три седмице
Али све то прође
Живот је кратак
Абецеда дуга*

напомена: у оригиналу је "абецеда"- у преводу можда може да стоји азбука

3. СВАКИ ДАН (Мали роман за шољице за кафу)

*Шољице за кафу на полици
плету и чаробно звоне,
сваки дан, сваки дан.*

*О шољице за кафу!
Мушкарац ћути, жена ћути,
пало је већ доста тешких речи,
свако своје већ зна.*

*Шољице за кафу чисте и блиставе.
Толико кафе!
Двадесет година кафе у шољицама
(у шољицама, што плету и чаробно звоне).
Толико црног на дну!
О, не, нико од њих
неће скочити под воз, неће узети отров,
неће се дестити никакве лепе трагедије
из слабих романа.
(Шта би на то рекле шољице за кафу?!)
Само бритке замерке.
Осмех - дуг комшијама.*

*Мушкарац ћути, жена ћути,
песница удари по столу,
шољице за кафу плету и чаробно звоне,
сваки дан,
сваки дан.*



Drahonovsky, Jiri Žaček

Јиржи Жачек је рођен 6.11.1945. у Хомутову (Чешка). Студирао је најпре на Грађевинском факултету ЧВУТ у Прагу, а затим је завршио и журналистику на познатом прашком Карловом универзитету. Радио је врло кратко као инжењер водопривреде а после тога као уредник у издаваштву "Чехословачки писац". Са својим књижевним радовима јавио се крајем шездесетих година и његова појава је било велико освежење у тадашњим књижевним круговима. Дебитовао је збирком песама *Јутро паметнија вечера (Rano modřejší večera*, Праг 1970) а потом следи цео низ врло запажених песничких књига које му доносе популарност и читаност широког круга чешких љубитеља поезије. Осамдесетих година спада међу најчитаније чешке песнике (свакако не и међу најбоље, али читаније од Сајферта, Микулашека, Скацела, Холуба...) и то како поезијом за одрасле, тако исто и хумористичко-сатиричном поезијом и књигама за децу. До данашњих дана је веома занимљива и популарна његова пародијска и сатирична поезија, што говори о томе да и после тзв. баршунасте чешке револуције реагује на савремена друштвена кретања и промене.

Осим десетак књига поезије и прича за децу Јиржи Жачек је објавио и неколико збирки песама које га сврставају већ сада међу најбоље савремене чешке песнике: после прве збирке излазе *Напета струна (Napjata struna*, 1973), *Анонимна муза (Anonymní muza*, 1976), *Између речи (Mezi řeči*, 1978), *Летња сезона (Okirkova sezona* 1982), *Три године празника (Tri roky prazdnin* 1982), *Риме за мачку (Rymy pro kočku*, 1984), *Text-appeal*, 1986, *Руже од папира (Papirove ruže*, 1987) *Ситнице (Maličkosti*, 1988), *Autostop*, 1988, *Нове новцијате вапашке песме Чехоземаљске (Zbrusu nove jarmareční písně českotuzemské*, 1995), као и збирке афоризма и епиграма *Говори са мојим горим Ја (Hovory s tím horším ja* 1990) и *Ураа, назад у Еуропу (Hura zpátky do Evropy*, 1994).

Осим писања књига и сарадње са телевизијом и на филму Јиржи Жачек се бави и превођењем: Катул, Аполинер, Превек, Видинг, Голоб, Феледек.

Као слободни уметник Јиржи Жачек живи и ствара у Прагу.

4. ЗАБОРАВЉЕЊЕ

Пишем самом себи писма
да бих сазнао
ко сам био јуче

А пошто никада не знам
ко ћу бити сутра
сва моја писма стижу на туђе адресе

5. САМ ПРОТИВ СЕБЕ

Свако пише сам против себе
Али кривицом оних других

Nicanor Parra

Свако ко дише је сам против себе
Живот је уопште веома нездрав
мада смо за њега добро опремљени:
Где хидраулика вена и полова
компјутер мозга броји и наређује
а мотор срца окреће точкиће
и учинак је без грешке и сјајан

А ипак свиме шта волиш и ка чему
тежиш
сваког часа
се ближе ка смрти приближаваш
Сам против себе али властитом
кривицом

6. ЈИРЖИ ЖАЧЕК

Чега се бојиш Шта ћеш више од тога
него изгорети као ватра која греје
Спаљивати таму ту дубину без-
надежности
променити се у топлину светлости и
прегршит пепела
Горети - и макар био једном ногом у
гробу

Само мртви више нису сами против
себе

7. МОЈ ПРИЈАТЕЉ ЈЕТИ

Понекад ме ноћу
посети Јети.
Преко дана не сме никад.
Бело крзно мирише у недоглед.
Ти о њему ништа не знаш,
ти већ одавно спаваш.

Дошао је овамо пешке?
Или је можда некако допутовао?
Можда светом тумара више њих.
Загледа те,

миришљаво и влажно,
а затим тужно завија на месец.
Шета по стану, радио га узнемирава,
ноћна лампа га ужасава.
Већ га добро знам.
Ћутимо заједно у есперанту душе.
Понекад ми се чини
да сам то ја сам.
Понекад ме ноћу посети Јети,
мој пријатељ Јети
код мене би да се сакрије.
Попушимо две - три цигарете
И онда он нестане у тами.
Шта ти знаш о њему...

8. КОД КУЋЕ

У свету зидова имаш своја четири,
где си код куће. Куда стижеш наслепо.
И где те пријатељи налазе без адресе.

Где ти је већ све урасло у памет
тако јако као укорено дрво.
Где ти твоја сенка као пас седа крај
ногу.

Где су довољне столице сто и лампа
која седи
праменове светла на папир
на празан папир препун одговора

9. РЕКА

Каменчиће лагано ваља по дану
и чека
чека поплаву

10. ЧИТАЊЕ НОВИНА

Оседлали смо земљу,
разбили атом,
имамо пиво у фрижидеру
и прегршит разума.

Доручкујемо
крваве бифтеке
новинских вести.

Варамо се све прецизније.
Синтетички мозгови
вредно преду.

Ништа нас више не изненађује
Неће нас изненадити чак ни
властита смрт.

са чешког превео
Маргин Пребуђила

Ана Ахматова

МИНИЈАТУРЕ

1.

Свет још не виде овакве сиротице.
Нити за бесправније биће може
знати,
Чак ми је и ветар "ти" говорио у
лице,
Тамо, за оним капком што се
клати.

2.

Сазнах и то високом ценом,
Да сећаш се и чекаш. То значи
Да ћеш ти можда и место наћи
Гробу моме безименом.

3.

Некоме жути сандук носе,
Други са Богом срећу иште,
Моје су бриге мале посве
И тесно ми је земно уточиште.

4.

Пусти, ја сам ко и сви...
И гора од свих била:
Купала се у туђој роси,
У туђем се овсу крила,
У туђој трави преноћила.

5.

Прво ће љубав таћи смртним
прахом,
Ласкање и гордост тишина ће
скрити.
Очајање, зачињено страхом,
Скоро је немогуће пребродити.

6.

Уместо празничног честитања,
Тај ветар суво и окротно
Донеће вам само мирис распадања,
Укус дима и пој песама
Написаних мојом руком.

7.

А кад су се чули музике звуци
И наоколо будити зима стала,
Било је јасно - то је у луци
Господарица смрти пристајала.